

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (σελ. 77-88)

ΟΜΑΔΑ Α΄:

A1. Να χαρακτηρίσετε ως ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ το περιεχόμενο των προτάσεων που ακολουθούν:

1. Οι Εκλεκτικοί ήταν μια ετερόκλητη παράταξη εξεχόντων πολιτικών, λογίων και αξιωματικών, με μετριοπαθείς θέσεις.
2. Η ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης έγινε το 1872.
3. Κατά τη δεκαετία του 1890 οι εκλογείς συνήθιζαν να ψηφίζουν πολιτικούς με επιρροή.
4. Όπως και στις άλλες χώρες της Ευρώπης, στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα προέκυψαν ταξικά κόμματα στην Ελλάδα.
5. Όλα τα κόμματα απευθύνονταν ιδιαίτερα στους αγρότες, που αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος του ενεργού πληθυσμού (τέλη 19^{ου} αι.).
6. Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897, που τελείωσε με ολοκληρωτική ήττα της Ελλάδας, επέτεινε το πολιτικό αδιέξοδο.
7. Στις 20 Αυγούστου 1909 εκδηλώθηκε κίνημα στο Γουδί.
8. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος ήταν μια μυστική ένωση στρατιωτικών, με αιτήματα που αφορούσαν μεταρρυθμίσεις στο στρατό, τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση και τη δημοσιονομική πολιτική.
9. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία, αλλά προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής.
10. Τον Ιανουάριο του 1910 η Βουλή αποφάσισε την αναθεώρηση ορισμένων άρθρων του συντάγματος.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

A2. Να γράψετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

1. Πεδινοί
2. Εθνικόν Κομιτάτον
3. Ομάδα Ιαπώνων

(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)

A3. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α΄ με εκείνα της στήλης Β΄.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Χαρίλαος Τρικούπης	Α. Συγκρότηση κράτους δικαίου.
2. Θεόδωρος Δηλιγιάννης	Β. Έλεγχος των εξουσιών από το κόμμα.
	Γ. Υποστήριξη των μεγαλογαιοκτημόνων της Θεσσαλίας.
	Δ. Ανάπτυξη της οικονομίας και κυρίως ενίσχυση της γεωργίας.
	Ε. Το κράτος είναι μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

B1. Αναφερθείτε στην ψήφιση της δεδηλωμένης και τη σημασία της.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)

ΟΜΑΔΑ Β΄:

Γ1. Αφού αξιοποιήσετε τις πληροφορίες από το ακόλουθο κείμενο και τις συνδυάσετε με τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στα εξής:

α. Στη συγκρότηση των κομμάτων κατά τη δεκαετία του 1880 και στην οργάνωσή τους σε επίπεδο βάσης.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

β. Στα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων βουλευτών και στην κοινωνική τους προέλευση.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

Η πολιτική υπήρξε ο μάντλας που κινούσε τη στελέχωση των δημόσιων υπηρεσιών, ο τροφοδότης του δημοσίου με τους θεσιθήρες πελάτες των πολιτικών, το όχημα που οδηγούσε στη γη της επαγγελίας. Όλοι θεωρητικά μπορούσαν να διεκδικήσουν ή να ονειρευτούν μια θέση στον επίγειο παράδεισο, λίγοι όμως κατόρθωναν να την κερδίσουν, όχι απαραίτητα όσοι διέθεταν τα απαιτούμενα προσόντα, αλλά οι «φίλοι» του πολιτευτή ή του βουλευτή. Ο βουλευτής, με την ιδιότητα του μεσάζοντα μεταξύ της εξουσίας και των αρχομένων εκλογέων του, είχε την ανάγκη «φίλων», πελατών που αποτελούσαν τα ερείσματά του. Η προκήρυξη εκλογών κινητοποιούσε τον κύκλο των φίλων του υποψήφιου βουλευτή, τον μηχανισμό εκείνο χωρίς τον οποίο δεν ήταν σε θέση να κατακτήσει την επίζηλη έδρα στη Βουλή. Οι λόγοι στις πλατείες και το κομματικό χρίσμα συνέβαλλαν στην προβολή του υποψήφιου, απαραίτητος όμως ήταν ο κύκλος των πολιτικών φίλων, αυτών που έργο τους ήταν να εκπονήσουν το σχέδιο της εξασφάλισης των ψήφων, να επισκεφθούν τους δικούς τους «φίλους» και τους ψηφοφόρους, να διερευνήσουν τις ανάγκες του καθενός και να δώσουν στον καθένα τις δέουσες υποσχέσεις, να τους δελεάσουν με την προσφορά των αναμενόμενων κατά περίπτωση ευεργετημάτων όταν ερχόταν ο εκλεκτός τους εν τη βασιλεία του.

Θάνος Βερέμης – Γιάννης Κολιόπουλος, Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα, Εκδόσεις Καστανιώτη, [Αθήνα 2006], σ. 150.

Γ2. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τα στοιχεία του παραθέματος να δείξετε τις καινοτομίες του συντάγματος του 1864 και τις συνθήκες που οδήγησαν την εθνοσυνέλευση στη λήψη τους.

Το “Ψήφισμα του Έθνους”, το οποίο εξεδόθη στις 11 Οκτωβρίου 1862, κατήργησε τη βασιλεία του Όθωνα και προχώρησε στη σύσταση προσωρινής κυβέρνησης έως τη σύγκληση Εθνικής Συνέλευσης. Το ψήφισμα, βέβαια, δεν καταργούσε το θεσμό της βασιλείας, αλλά τη συγκεκριμένη βασιλεία του Όθωνα και τη δυναστεία. Με το ψήφισμα αυτό έγινε σαφές ότι το “έθνος” αποτελούσε φορέα της αλλαγής και σηματοδοτήθηκε με αυτόν τον τρόπο το πέρασμα από τη μοναρχική στη δημοκρατική αρχή, την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

Στις 10 Δεκεμβρίου της ίδιας χρονιάς συνήλθε σε συνεδρίαση η Εθνική Συνέλευση, η οποία στεγάστηκε στη λεγόμενη “Παράγκα”, πίσω από στο κτίριο της πυρπολημένης Βουλής. Στη Συνέλευση έλαβαν μέρος οι Επτανήσιοι πληρεξούσιοι, εγκανιάζοντας έτσι την πρόσφατη ένωση με την Ελλάδα. Η Συνέλευση αναγόρευσε παμψηφεί τον πρίγκηπα της Δανίας Γεώργιο, βασιλιά των Ελλήνων.

Το σύνταγμα του 1864 υπήρξε το μακροβιότερο σύνταγμα της ελληνικής ιστορίας και αποτέλεσε τον κορμό του επόμενων συνταγμάτων (1911 και 1952). Καθιέρωσε την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας εφόσον όρισε ότι “άπασαι αι εξουσίαι πηγάζουν εκ του Έθνους, ενεργούνται δε καθ’ όν τρόπον ορίζει το Σύνταγμα”. Δεύτερη σημαντική καινοτομία σε σχέση με το προηγούμενο σύνταγμα ήταν ότι καθιέρωνε ως μορφή του πολιτεύματος την βασιλευόμενη δημοκρατία. Επιπλέον κατάργησε το θεσμό της Γερουσίας ως αριστοκρατικό και βελτίωσε σημαντικά την προστασία των ατομικών ελευθεριών (πχ. το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του τύπου).

Πηγή: Η ιστοσελίδα της Βουλής <http://www.fhw.gr/projects/vouli/gr/timetable/1864.html>

ΣΟΦΙΑ Γ. ΜΕΣΙΓΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ